

slag under Nr. 261, hvorefter Ministeren skal være bemyndiget til at undersøge, hvorvidt Statsbanerne bør forsynes med Lokomotiver, byggede her i Landet, enten paa private eller paa Statens Værksteder. Som jeg allerede kortelig bemærkede i min Omtale af Ændringsforslagene, er Flertallet af den Opfattelse, at Ministeren har den fornødne Bemyndigelse i saa Henseende. Det ligger i Sagens Natur, at Ministeren ikke alene har Lov til, men, kunde jeg gerne sige, ogsaa Forpligtelse til at undersøge den Slags Forhold, og alene af den Grund er der og har der for Flertallet ikke været nogen som helst Anledning til at tiltræde et saadant Ændringsforslag. Og maa jeg straks sige, at naar jeg meget vil fraraade at stemme for dette Ændringsforslag, er det udfra den Betragtning, at der i dets Vedtagelse vilde ligge, at man ikke billigede, at Ministeren undersøgte den Slags Forhold, medmindre man ved en Anmærkning paa Finansloven gav ham særlig Bemyndigelse dertil, saa at en hvilken som helst Minister efter Vedtagelsen af et saadant Ændringsforslag vilde kunne skyde sig ind under, at han hverken havde ment sig berettiget til eller fundet nogen som helst Anledning til at undersøge, jeg ved ikke hvilke Forhold, da der ikke var givet ham udtrykkelig Bemyndigelse dertil paa Finansloven. Jeg siger, at det vilde være en meget betænkelig Sag, hvis det ved en Afstemning over et saadant Ændringsforslag blev slaaet fast, at en Minister kunde sidde ganske rolig uden at undersøge hverken det ene eller det andet, være sig paa Jernbaneadministrationens eller andre Omraader, indtil der paa Finansloven blev givet ham Bemyndigelse dertil.

Naar jeg altsaa fremdeles meget vil anbefale at stemme mod den Anmærkning, som er foreslaaet af Mindretallet, er det ikke, fordi jeg mener, at det her omtalte Forhold ikke skal undersøges — tværtimod, det skal jeg om lidt gøre et Par Bemærkninger om —, men fordi vi ikke fra Flertallets Side ville have, at det skal slaas fast endeligt, at der skal en Anmærkning til for at give en Minister Bemyndigelse til at undersøge sligt; vi ville ikke have, at en Minister skal kunne skyde sig ind under, at han ikke har undersøgt dette eller hint Forhold, fordi der ikke har været givet ham Paalæg derom eller Bemyndigelse dertil.

Hvad Realiteten i Sagen angaar, vil jeg for det første gerne understrege, at det ikke forholder sig, som det ærede Med-

lem for Aarhus (Samuelsen), der nylig talte, syntes at gaa ud fra, at det er en Sag, der først nu er rejst. Det er en Sag, som har været fremme under Finansudvalgets Forhandlinger ogsaa længe før min Tid. Som det er refereret under de nu stedfundne Forhandlinger, er det et Spørgsmaal, der har været til Forhandling og Overvejelse for flere Aar siden, saa det er ikke noget nyt. Dernæst vil jeg gøre opmærksom paa, at det ikke gaar saa let, som man synes at mene, at træffe en Ordning, hvorved det blev private Fabrikker, der fik i Entreprise at bygge Lokomotiver. Thi lad os huske paa, at der vel ikke er en eneste Fabrik her i Landet, der turde paatage sig de fornødne Bekostninger til Udvidelse af eller Anskaffelse til deres Fabrik for at bygge de 5—6 Lokomotiver, som der kan være Tale om, at anskaffe paa een Gang, men at det temmelig sikkert vil blive stillet som en Betingelse fra de paagældende Fabrikkers Side for i det hele at gaa ind paa at levere Lokomotiver, at de havde nogen Sikkerhed for, at de saa ogsaa gennem en Aarrække fik Leverancen af Lokomotiver til Staten. Men jeg gad vide, om man fra dette Tings Side virkelig turde være med til at binde Staten til, skulle vi sige for en Aarrække af 10 Aar eller 14 Aar for at tage det Tidsrum, hvori efter Forslaget de ny Jernbaner skulle anlægges, at anskaffe de Lokomotiver, som skulle anskaffes dels af Hensyn til de ny Jernbaner, og dels af Hensyn til Udvidelse af Toggangen paa de nu bestaaende Baner, hos indenlandske Fabrikker. Nej, det tør man sikkert ikke binde sig til. Men naar man ikke tør det, er det meget tvivlsomt, om private Fabrikker i det hele tør indlade sig paa de ret store Bekostninger, som det vil medføre at sætte Fabrikkerne i Stand til at udføre det Arbejde: at lave Lokomotiver.

Det er imidlertid en Selvfølge, at hvis Fabrikkerne kunne og ville give Tilbud, vil der, som Ministeren allerede har sagt, blive taget det samme Hensyn, naar Talen er om Fabrikation af Lokomotiver, som der er blevet taget ved Fabrikation af Vogne, nemlig at de baade med Hensyn til Tolden og med Hensyn til selve Prisen have en vis Begunstigelse. Naar Talen er om Anlæg af Statsværksteder, er der navnlig af det ærede Medlem for Aarhus gjort opmærksom paa, at det kunde man temmelig sikkert komme meget billigere over, thi man kunde købe Hjulene til Lokomotivet et Sted, Cylinderne et andet Sted, og saaledes blev han ved at regne